

Natuurtoets Boerenbuurt, Leersum

Definitief

Opdrachtgever:

Gemeente Utrechtse Heuvelrug
Mevrouw G. Veenstra
Postbus 200
3940 AE Doorn
T 0343-565600
F 0343-415760
E geke.veenstra@heuvelrug.nl
I
www.gemeenteutrechtseheuvelrug.nl

Opdrachtnemer:

Eelerwoude Zuid
Meester Loeffenplein 2
5476 KX VORSTENBOSCH
T (0413) 38 70 00
F (0413) 38 70 01
E zuid@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Project nr. 4722

Opgesteld door	Gecontroleerd	Datum
Jan van Mierlo	Gerard Lubbers	9-12-2010

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
1.1 Aanleiding en doel.....	2
1.2 Ligging en begrenzing onderzoeksgebied	2
1.3 Gebiedbeschrijving.....	3
1.4 Voorgestane ontwikkeling.....	3
2. NATUURWETGEVING	4
2.1 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna.....	4
2.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998.....	4
2.3 Ecologische Hoofdstructuur.....	4
3. METHODE.....	5
3.1 Bureauonderzoek.....	5
3.2 Terreinbezoek.....	5
3.3 Onderzoeksafbakening	5
4. BESCHERMDE SOORTEN	6
4.1 Grondgebonden zoogdieren.....	6
4.2 Vleermuizen.....	6
4.3 Vogels.....	6
4.4 Overige beschermde soorten	7
5. CONCLUSIES EN ADVIES.....	8
5.1 Geen belemmeringen vanuit natuuroogpunt	8
5.2 Rekening houden met broedseizoen.....	8
5.3 Afbakening.....	8

LITERATUURLIJST

BIJLAGE I: FLORA- EN FAUNAWET

1. INLEIDING

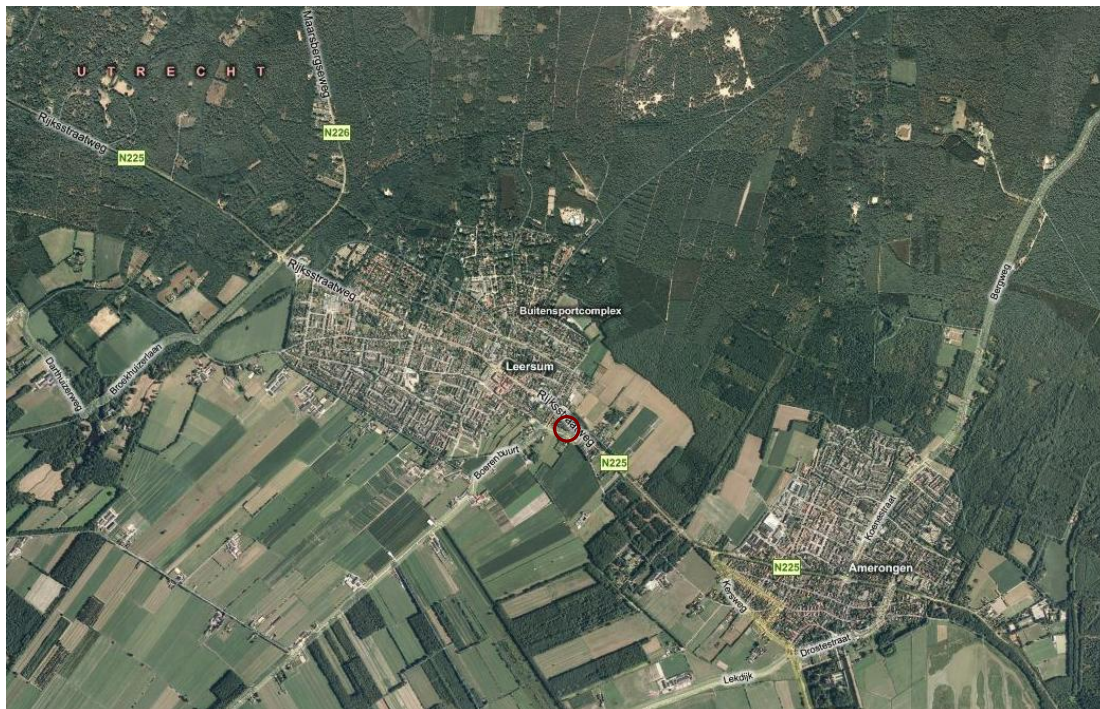
1.1 Aanleiding en doel

In verband met de bouw van een woning tussen Boerenbuurt 18 en 12 te Leersum is een natuuronderzoek noodzakelijk. Met dit onderzoek wordt de aanwezigheid van beschermde flora en fauna in het plangebied onderzocht. Op basis van de onderzoeksresultaten worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de beschermde flora en fauna en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Eelerwoude heeft dit onderzoek uitgevoerd in opdracht de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Het onderzoek heeft bestaan uit een visuele inspectie van het terrein en het raadplegen van vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde dier- en plantensoorten.

1.2 Ligging en begrenzing onderzoeksgebied

De projectlocatie is aan de oostrand van de kern Leersum gelegen aan de straat Boerenbuurt (zie figuur 1). De projectlocatie ligt tussen Boerenbuurt 18 en 12. Een detailkaart is opgenomen in figuur 3.

Figuur 1: ligging plangebied (rode cirkel)

1.3 Gebiedbeschrijving

Het plangebied bestaat uit een achtertuin met enkele kleine bouwwerken (schuurtje en tuinhuisje). Het grootste deel van de tuin bestaat uit zeer kort gemaaid gras. Aan de straatzijde is gedeeltelijk een lage beukenhaag aanwezig. De tuin is geheel voorzien van een degelijk hekwerk. Er stonden twee kersenbomen in het plangebied, maar deze zijn recent gekapt. Aan de overzijde van de straat staat een boerderij met meerdere, voor fauna interessante, schuren.

Figuur 2: Locatie gezien vanaf de Boerenbuurt

Figuur 3: straataanzicht richting plangebied (links achter de auto is het plangebied)

1.4 Voorgestane ontwikkeling

De ontwikkeling bestaat uit de bouw van een nieuwe woning in de achtertuin van de Rijkstraatweg nummer 61. Hiervoor moeten de begroeiing in de tuin en de aanwezige bebouwing verwijderd worden. Het perceel ligt tussen Boerenbuurt 12 en 18.

Figuur 4: detail plangebied met nieuw te bouwen woning

2. NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.1 Flora- en faunawet beschermd flora en fauna

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime (algehele vrijstelling)
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaar rond beschermd (mits niet definitief verlaten).

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en is daarom geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en Faunawet.

De Flora- en faunawet is bij ontwikkelingen overal en altijd van toepassing. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten.

2.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in op grond van de Europese Vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn. Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

Aan de zuidzijde van Leersum is het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek gelegen. Gezien de zeer beperkte omvang van de ontwikkeling kunnen effecten buiten het plangebied worden uitgesloten. Verdere toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 is derhalve niet aan de orde.

2.3 Ecologische Hoofdstructuur

De ecologische hoofdstructuur (EHS) is het samenhangende netwerk van de nationale natuurgebieden en verbindingzones. Tot de EHS behoren de bestaande bos- en natuurgebieden, nieuw te ontwikkelen natuur en beheersgebieden op agrarische gronden. Tezamen vormt de EHS een belangrijk leefgebied voor veel, soms zeldzame, soorten planten en dieren. De EHS en de provinciale groenstructuur zijn op provinciaal niveau vastgelegd in het ruimtelijk beleid. Toetsing aan het EHS-beleid is niet van toepassing omdat het plangebied buiten de EHS ligt.

3. METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

3.1 Bureauonderzoek

De volgende bronnen zijn in het kader van dit onderzoek gebruikt:

- provinciale gegevens met betrekking tot de Ecologische hoofdstructuur (EHS) en vogels en planten van de Rode Lijst;
- landelijke en provinciale verspreidingsinformatie met betrekking tot planten, dagvlinders, vissen, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, met name uit verspreidingsatlassen;

Zie de literatuurlijst voor een volledige lijst.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels min of meer gedateerd is, blijkt dat in of nabij de locaties in het verleden diverse strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij niet bekend. Deze gegevens hebben veelal betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

De website www.waarneming.nl is daarnaast geraadpleegd. Een groot aantal (amateur) waarnemers kunnen op deze website natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt redelijk gecontroleerd op waarnemingen die gelet op plaats en tijdstip onwaarschijnlijk zijn. Soortwaarnemingen via deze bron zijn derhalve redelijk betrouwbaar maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. De waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, tot op de exacte locatie te herleiden.

3.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is op 9 november overdag door dhr. J. van Mierlo, ecologisch adviseur bij Eelerwoude uitgevoerd bij 6°C met volledige bewolking en windkracht 3. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten ook genoteerd.

3.3 Onderzoeksafbakening

Dit onderzoek betreft een verkennend onderzoek of Quickscan. Dit betekent dat geen soortgerichte inventarisatie is uitgevoerd. Het onderzoek geeft dus geen (volledig) inzicht in de aanwezige flora en fauna. Wel geeft het onderzoek een indruk van de ecologische waarden en mogelijk aanwezige soorten in het gebied. Dit rapport leent zich dus niet voor een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag.

4. BESCHERMDE SOORTEN

4.1 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Uit verspreidingsgegevens van de Zoogdierverseniging blijken in de regio veel beschermde soorten voor te komen. Deze zijn veelal toe te schrijven aan het gebied Utrechtse Heuvelrug dat aan de noordzijde van Leersum is gelegen. In de omgeving van het plangebied komen vooral algemene zoogdieren voor zoals egel, mol, haas en konijn. Dit betreft allemaal licht beschermde soorten (tabel 1-soorten). Ondanks het hekwerk en het gebruik van het gebied kunnen mol en egel het gebied gebruiken als onderdeel van hun functionele leefgebied.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een minimaal verlies van het leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet en heeft daarom geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Een ontheffing Flora- en Faunawet is daarom niet noodzakelijk.

4.2 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Uit verspreidingsgegevens blijkt een grote diversiteit in vleermuissoorten. Ook hier zijn veel waarnemingen direct terug te leiden tot het gebied Utrechtse Heuvelrug. Soorten zoals gewone dwergvleermuis, en laatvlieger kunnen echter incidenteel van het gebied gebruik maken om te foerageren.

De bebouwing van de achtertuin biedt geen geschikte verblijfplaats voor vleermuizen omdat de schuren geen spouw hebben en ook de dakbedekking niet voldoende beschutting biedt voor vleermuizen.

Het plangebied bestaat uit potentieel geschikt foerageergebied voor vleermuizen en kan mogelijk als zodanig worden gebruikt door diverse soorten vleermuizen.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en Faunawet. Voor het aantasten of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (balsplaatsen, kraamverblijven, zomer- en winterverblijven, belangrijk foerageergebied en migratieroutes) is een ontheffing Flora- en Faunawet noodzakelijk.

Ook met de nieuwbouw blijft de (mogelijke) functie als foerageergebied behouden, waardoor geen negatieve effecten op het functionele leefgebied te verwachten zijn.

De ingreep zal niet leiden tot verlies van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en heeft daarom geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soortgroep. Een ontheffing Flora- en Faunawet is daarom niet noodzakelijk.

4.3 Vogels

Voorkomen en functie

Tijdens het veldbezoek is in het plangebied geen enkele vogel waargenomen. Rond het plangebied werd een grote hoeveelheid spreuwen, enkele pimpelmezen en een merel waargenomen. Het plangebied is ongeschikt voor broedende vogels. De aanwezige beplanting, (niet bijzonder geschikt) was inmiddels verwijderd. De omgeving van het plangebied vormt geschikt leefgebied voor verschillende vogels.

Effecten en ontheffing

Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te

voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Voor de Flora- en faunawet zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar. De genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast. Meer informatie is opgenomen in de bijlage.

Gelet op de beperkte omvang van de projectlocatie en het ontbreken van geschikte nestlocaties zijn effecten niet te verwachten.

4.4 Overige beschermde soorten

Beschermde soorten vissen, amfibieën, planten en ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren) worden op grond van verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht. Daardoor zijn negatieve effecten uit te sluiten en is een ontheffing Flora- en faunawet niet aan de orde.

5. CONCLUSIES EN ADVIES

5.1 Geen belemmeringen vanuit natuuroogpunt

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat er geen belemmeringen zijn vanuit de natuurwetgeving.

Het plangebied heeft geen invloed op een Natura 2000-gebied of op de Ecologische hoofdstructuur.

Natuurwaarden ontbreken grotendeels en de functionaliteit als foerageergebied voor veldmuizen is niet in het geding. De ingreep zal daarom niet leiden tot een verlies van beschermde soorten die beschermd worden onder de Flora- en faunawet. Bij het aantreffen van soorten dient de zorgplicht in acht genomen te worden.

5.2 Rekening houden met broedseizoen

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen (globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli) uitgevoerd mogen worden. In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum.

5.3 Afbakening

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eelerwoude aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eelerwoude geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden door het voorkomen van beschermde flora en fauna.

LITERATUURLIJST

- Bergmans, W. en A. Zuiderwijk (1986) *Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun Bedreiging*. Utrecht: KNNV
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992) *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Utrecht: KNNV
- Koninklijke Vermande (1999-2009) *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3, 4 en 5*, SDU Uitgeverij, Den Haag
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers (1997) *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen* Utrecht: KNNV Uitgeverij
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002) *Atlas van de Nederlandse broedvogels. Verspreiding, aantallen verandering*. Utrecht: KNNV Uitgeverij
- Waarneming.nl geraadpleegd op 9 november 2010
- Weeda, E. J., R. Westra, C. Westra en T. Westra (1985) *Nederlandse Oecologische flora; wilde planten en hun relaties 1-5*. Utrecht: KNNV

BIJLAGE I: FLORA- EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregelgeving (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde inheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het '*Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*', ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Minister van LNV, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vo-

gels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

- 1 Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
- 3 Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.